29. MEKTUP

٢٩ - ﴿ اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْعِشْرُونَ: اِلَى الْمِيرْ مُحِبِّ اللهِ فِي بَيَانِ حُصُولِ فَهْمِ بَعْضِ الْكَلِمَاتِ الْقُدْسِيَّةِ مِنَ الْآيَاتِ الْقُرْآنِيَّةِ ﴾

وَلَمَّا ظَهَرَ سَابِقًا تَرَدُّدٌ فِي فَهْمِ بَعْضِ كَلِمَاتِ الْقُرْآنِ وَعَجَزْتُ عَنْ تَطْبِيقِهِ لَمْ اَجِدْ بِعِنَايَةِ اللهِ تَعَالَى فِي دَفْعِ الْوَسَاوِسِ عِلاَجًا اَفْضَلَ مِنْ اَنْ اَقُولَ لِنَفْسِي اِنَّكَ تَعْتَرِفُ بِاَنَّ هٰذَا النَّظْمَ الْقُرْآنِيَّ كَلاَمُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ وَتُؤْمِنُ بِهِ اَوْ لاَ فَلَوْ لَمْ تُؤْمِنْ فَاَنْتَ كَافِرٌ وَخَارِجٌ عَنِ الْمَبْحَثِ فَاِنْ تُؤْمِنْ فَالْقُصُورُ فِي فَهْمِكَ لاَ فِي نَظْمِ الْقُرْآنِ الَّذِي هُوَ كَلاَمُ خَالِقِ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوَاتِ وَمُبْدِعِ الْعُقُولِ وَالْاِدْرَاكَاتِ وَلَمَّا حَصَلَ الْاِيمَانُ بِفَضْلِ اللهِ جَلَّ سُلْطَانُهُ بِحَقِيقَةِ كَلاَمِ اللهِ تَعَالَى صَارَتْ تِلْكَ الْوَسْوَسَةُ مُضْمَحِلَّةً وَمُتَلاَشِيَةً وَنَجَوْتُ مِنَ التَّرَدُّدِ وَفِي هٰذِهِ الْاَوَانِ بَلَغَ الْاَمْرُ بِفَضْلِ اللهِ تَعَالَى مَبْلَغًا اِذَا كَانَ لِي فِي مَحَلٍّ مِنْ نَظْمِ الْقُرْآنِ مَجَالُ تَرَدُّدٍ مِنْ قُصُورِ الْاِدْرَاكِ صَارَ ذٰلِكَ الْمَحَلُّ بَاعِثًا عَلَى ازْدِيَادِ الْاِيمَانِ بِالْقُرْآنِ وَكَانَ ذَاكَ التَّرَدُّدُ وَاسِطَةً لِظُهُورِ الْاِعْجَازِ فِي الْقُرْآنِ وَصِرْتُ اَتَصَوَّرُ اَغْلاَقَ مَا فِيهِ مِنْ شُعَبِ الْاِعْجَازِ وَاَحْمِلُ الْاِشْكَالَ عَلَى كَمَالِ الْبَلاَغَةِ وَالْفَصَاحَةِ الَّتِي الْبَشَرُ عَاجِزٌ عَنْ فَهْمِهَا لِكَوْنِهَا وَرَاءَ الْاِخْتِصَارِ وَالْاِيجَازِ وَالْاِيمَانُ الْحَاصِلُ فِي عَدَمِ فَهْمِ الْقُرْآنِ لَيْسَ هُوَ فِي فَهْمِهِ فَاِنَّ فِي عَدَمِ الْفَهْمِ اِنْكِشَافَ طَرِيقِ الْاِعْجَازِ وَهُوَ مَفْقُودٌ فِي صُورَةِ الْفَهْمِ سُبْحَانَ اللهِ اِنَّ عَدَمَ فَهْمِ الْقُرْآنِ يَكُونَ سَبَبًا لِضَلاَلَةِ قَوْمٍ وَاِنْكَارِهِمْ كَلاَمَ اللهِ تَعَالَى وَيَصِيرُ لِبَعْضٍ آخَرَ سَبَبًا لِكَمَالِ الْاِيمَانِ بِالْقُرْآنِ وَيُؤَدِّيهِمْ اِلَى الْهِدَايَةِ ﴿يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا﴾ ﴿رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رَشَدًا﴾ وَالسَّلاَمُ.

TÜRKÇE ANLAMI

- **Mîr Muhibbullâh'a yazılmıştır.**
- **Kur'ân âyetlerindeki bazı sözleri anlamak.**

Daha önce bazı Kur'ân kelimelerinin anlaşılmasında bir tereddüt belirip de onları tatbikten âciz kaldığımda, Allah Teâlâ'nın inâyetiyle bu vesveseleri defetmek için kendi kendime şöyle söylemekten daha güzel bir çare bulamamıştım: "Bu Kur'ânî nazmın Allah kelamı

olduğunu kabul ediyor musun, etmiyor musun? Buna inanıyor musun, inanmıyor musun?

Eğer inanmıyorsan sen kâfirsin ve konunun dışındasın. İnanıyorsan kusur senin anlayışındadır. Yoksa, akılları ve idrakleri var eden, yerlerin ve göklerin yaratıcısı olan Hak Sübhânehû'nun kelâmı olan Kur'ân'ın nazmında bir eksiklik yoktur.

Allah Teâlâ'nın fazl u keremiyle, Kelâmullâh'ın hakîkatine îman gerçekleşince bu vesvese bütünüyle yok oldu ve bu tereddütten tamamıyla kurtuldum.

Şimdi ise Allah Sübhânehû'nun inâyeti o dereceye ulaştı ki, idrak eksikliği sebebiyle, herhangi bir yerde Kur'ân'ın nazmıyla ilgili bir tereddüt yaşadığımda, bu durum Kur'ân'a olan imanımın artmasına sebep olmaktadır.

Bu tereddüt Kur'ân'daki i'câzın açığa çıkmasını sağlamaktadır. Kur'ân'daki bu muğlak (kapalı) yerlerin i'câzın kısımlarından olduğunu tasavvur ediyor ve çetrefilli olan yerleri o denli bir belâğat ve fesahatla yorumluyorum ki özetlemenin ve kısaltmanın ötesinde bir şey olduğu için beşer bunları anlamaktan aciz kalmaktadır.

Kur'ân'ın anlaşılmaması durumunda hâsıl olan îman, anlaşılması durumunda hâsıl olmamaktadır. Çünkü anlaşılmadığında i'câz yolunun açılması söz konusudur ki bu, anlaşılması durumunda gerçekleşmeyen bir şeydir.

Subhânallâh! Kur'ân'ın anlaşılmaması kimileri için dalâlete ve Allah Teâlâ'nın kelâmını inkâra sebep olurken, kimileri için de Kur'ân'a tam anlamıyla imân etmeye sebep olmakta ve onları hidâyete erdirmektedir.

"(Allâh), onunla birçoğunu saptırır ve yine onunla birçoğunu yola getirir."[50]

"Rabbimiz, bize katından bir rahmet ver ve bize şu işimizden bir çıkış yolu hazırla!"[51]

Vesselam.

---

[50] Bakara, 26.

[51] Kehf, 10.

KELİME ANLAMI

29. ≺ اَلْمَكْتُوبُ التَّاسِعُ وَالْعِشْرُونَ Yirmi dokuzuncu mektup *(Kime gönderilmiştir?)* **اِلَى الْمِيرْ مُحِبِّ اللهِ Mir Muhibbillah'a** *(Ne hakkındadır?)* **فِي بَيَانِ حُصُولِ فَهْمِ بَعْضِ الْكَلِمَاتِ الْقُدْسِيَّةِ Bazı kudsi kelimelerin anlaşıldığının beyanı hakkındadır** *(Neden olan?)* **مِنَ الْآيَاتِ الْقُرْآنِيَّةِ Kuran ayetlerinden. ≻**

وَلَمَّا ظَهَرَ سَابِقًا Ne zaman ki daha önce açığa çıktı *(Ne?)* تَرَدُّدٌ Bir tereddüt *(Nerede?)* فِي فَهْمِ بَعْضِ كَلِمَاتِ الْقُرْآنِ Kuran'ın bazı kelimelerinin anlaşılmasında وَعَجَزْتُ Ve ben aciz kaldım *(Neden?)* عَنْ تَطْبِيقِهِ Onları uygulamaktan لَمْ اَجِدْ Bulamadım *(Ne ile?)* بِعِنَايَةِ اللهِ تَعَالَى Allah Teâlâ'nın inayetiyle *(Nerede?)* فِي دَفْعِ الْوَسَاوِسِ Vesveseleri defetmekte *(Ne bulamadım?)* عِلَاجًا اَفْضَلَ Daha iyi bir ilaç *(Neden?)* مِنْ اَنْ اَقُولَ لِنَفْسِي Kendime demekten *(Ne demekten?)* اِنَّكَ تَعْتَرِفُ Sen itiraf ediyorsun ki, بِاَنَّ هٰذَا النَّظْمَ الْقُرْآنِيَّ Kurani olan bu nazm *(Nedir?)* كَلَامُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ Allah -azze ve celle-nin kelamıdır *(Daha ne demekten?)* وَتُؤْمِنُ بِهِ Ve sen buna iman ediyorsun اَوْ لَا Veya iman etmiyorsun فَلَوْ لَمْ تُؤْمِنْ Eğer iman etmediysen فَاَنْتَ كَافِرٌ Sen kafirsin وَخَارِجٌ عَنِ الْمَبْحَثِ Ve konunun dışındasın فَاِنْ تُؤْمِنْ Eğer iman ediyorsan فَالْقُصُورُ Öyleyse kusur فِي فَهْمِكَ Senin anlayışındadır لَا فِي نَظْمِ الْقُرْآنِ Kuran'ın nazmında değil الَّذِي هُوَ Ki o Kuran كَلَامُ خَالِقِ الْاَرْضِ وَالسَّمٰوَاتِ Gökleri ve yerleri yaratanın kelamı وَمُبْدِعِ الْعُقُولِ وَالْاِدْرَاكَاتِ Akılları ve idrakleri yaratanın kelamıdır وَلَمَّا حَصَلَ Ne zaman ki meydana geldi *(Ne?)* اَلْاِيمَانُ İman *(Ne ile?)* بِفَضْلِ اللهِ جَلَّ سُلْطَانُهُ Saltanatı yüce olan Allah'ın fazlı ile *(Neye?)* بِحَقِيقَةِ كَلَامِ اللهِ تَعَالَى Allah Teâlâ'nın kelamının hakikatine صَارَتْ Oldu *(Ne?)* تِلْكَ الْوَسْوَسَةُ Bu vesvese *(Ne oldu?)* مُضْمَحِلَّةً وَمُتَلَاشِيَةً Yok olup gitti وَنَجَوْتُ Ve ben kurtuldum *(Neden?)* مِنَ التَّرَدُّدِ Tereddütten وَفِي هٰذِهِ الْاَوَانِ Şimdi ise بَلَغَ الْاَمْرُ İş ulaştı *(Ne ile?)* بِفَضْلِ اللهِ تَعَالَى Allah Teâlâ'nın fazlı ile *(Nereye?)* مَبْلَغًا Bir dereceye ki اِذَا كَانَ لِي Benim için olduğu zaman *(Nerede?)* فِي مَحَلٍّ مِنْ نَظْمِ الْقُرْآنِ Kuran'ın nazmından bir yerde

(Ne olduğu zaman?) مَجَالُ تَرَدُّدٍ Tereddüt imkanı *(Neden sebep?)* مِنْ قُصُورِ الْاِدْرَاكِ Anlayış eksikliğinden sebep صَارَ ذٰلِكَ الْمَحَلُّ O yer oluyor *(Ne?)* بَاعِثًا Sebep *(Neye?)* عَلٰى ازْدِيَادِ الْاِيمَانِ İmanın armasına *(Neye iman?)* بِالْقُرْآنِ Kuran'a وَكَانَ ذَاكَ التَّرَدُّدُ Ve bu tereddüt oldu *(Ne?)* وَاسِطَةً Vasıta *(Neye?)* لِظُهُورِ الْاِعْجَازِ فِى الْقُرْآنِ Kuran'daki icazın açığa çıkmasına وَصِرْتُ Ve ben oldum *(Ne?)* اَتَصَوَّرُ Tasavvur ediyor *(Neyi?)* اَغْلَاقَ مَا فِيهِ Kuran'daki kapalı yerleri *(Ne zaman?)* مِنْ شُعَبِ الْاِعْجَازِ İcazın kısımlarından olduğunu وَاَحْمِلُ الْاَشْكَالَ Ve zorlukları hamlediyorum *(Neye?)* عَلٰى كَمَالِ الْبَلَاغَةِ وَالْفَصَاحَةِ Belagat ve fesahatın tam olmasına اَلَّتِى Öyle belagat ve fesahat ki اَلْبَشَرُ Beşer *(Nedir?)* عَاجِزٌ عَنْ فَهْمِهَا Onu anlamaktan acizdir لِكَوْنِهَا Onlar olduğu için *(Nerede?)* وَرَاءَ الْاِخْتِصَارِ وَالْاِيجَازِ İcaz ve kısaltmanın ötesinde وَالْاِيمَانُ الْحَاصِلُ Hasıl olan iman *(Nerede?)* فِى عَدَمِ فَهْمِ الْقُرْآنِ Kuran'ın anlaşılmamasında لَيْسَ هُوَ O değildir *(Ne?)* فِى فَهْمِهِ Anlaşılmasında hasıl olan iman فَاِنَّ فِى عَدَمِ الْفَهْمِ Çünkü anlaşılmamasında vardır *(Ne?)* اِنْكِشَافَ طَرِيقِ الْاِعْجَازِ İcaz yolunun açığa çıkması وَهُوَ مَفْقُودٌ Halbuki bu yoktur *(Nerede?)* فِى صُورَةِ الْفَهْمِ Anlaşılması suretinde سُبْحَانَ اللّٰهِ Sübhanellah اِنَّ عَدَمَ فَهْمِ الْقُرْآنِ Kuran'ın anlaşılmaması يَكُونُ سَبَبًا Sebep oluyor *(Neye?)* لِضَلَالَةِ قَوْمٍ Bir kavmin sapıtmasına *(Daha?)* وَاِنْكَارِهِمْ Ve onların inkarına *(Neyi?)* كَلَامَ اللّٰهِ تَعَالٰى Allah Teâlâ'nın kelamını وَيَصِيرُ لِبَعْضٍ آخَرَ Diğer bazısı için de oluyor *(Ne?)* سَبَبًا Sebep *(Neye?)* لِكَمَالِ الْاِيمَانِ İmanın kamil olmasına *(Neye iman?)* بِالْقُرْآنِ Kuran'a وَيُؤَدِّيهِمْ اِلَى الْهِدَايَةِ Ve onları hidayete erdiriyor يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا (Allah) onunla çoklarını saptırır وَيَهْدِى بِهِ كَثِيرًا Ve yine onunla çoklarına hidayet eder رَبَّنَا Ey Rabbimiz! آتِنَا Bize ver *(Nereden?)* مِنْ لَدُنْكَ Tarafından *(Ne?)* رَحْمَةً Bir rahmet وَهَيِّئْ لَنَا Ve bize hazırla *(Ne?)* مِنْ اَمْرِنَا Şu işimizden رَشَدًا Bir çıkış yolu وَالسَّلَامُ Selamlar...